

Оснажување на работа: Како со законодавството на ЕУ се промовира учеството на работниците во процесите за одлучување

Оснажување на работа се однесува на процесот за давање на овластувања, одговорности и автономија на вработените кои се неопходни за донесување одлуки во врска со нивните работи. Во Европската унија (ЕУ) се имплементирани низа иницијативи и закони со цел за промовирање на учеството на вработените во донесувањена одлуки, со што се зајакнува оснажувањето на работното место. Некои од најзначителните мерки опфаќаат:

- **Директива во врска со учество на работниците во Европските друштва (ЕД):** Со оваа директива, која е усвоена во 2001. година, воспоставени се рамките за учество на работниците во ЕД, односно во специфични форми на работењето во ЕУ. Со истата е предвидена обврска на претпријатијата со повеќе од 1.000 вработени и со подружници во најмалку две држави во рамките на ЕУ да формираат тело кое што на вработените им овозможува учество или да ги применуваат процедурите за иформирање и консултирање.
- **Директива во врска со иформирање и консултирање на ранотниците:** Со оваа директива, која е усвоена во 2022. година, предвидени се минимални барања за информирање и консултирање на работниците во претпријатијата и групите на претпријатија. Со истата се гарантира дека работниците се информирани и консултирани во врска со прашањата од значај, како што се важни промени во организацијата на работењето или во домен на работните односи.
- **Директива во врска со претставување на работниците во европските претпријатија (ETSE):** Оваа директива, која е усвоена во 2009. година, има за цел овозможување на учество на работниците во процесите за одлучување во врска со прашањата со транснационална компонента во претпријатијата кои работат во повеќе држави членки на ЕУ. Со истата е предвидено воспоставување на европски работнички совети, односно примена на алтернативни процедури со цел на гарантирање на информирање и консултирање на работниците во врска со прекугранични прашања.
- **Стратешка рамка за безбедност и здравје при работа (2014-2020):** Иако не е непосредно фокусиран на учество на вработените, оваа рамка ги содржи насочувањата за унапредување на условите за работа и учество на работниците во управувањето со прашањата за безбедност и здравје при работа.

Овие директиви и рамки имаат за цел зајакнување на социјалниот дијалог помеѓу работодавачите и вработените, поттикнување на транспарентноста и подобрување на учеството на работниците во процесите за одлучување на ниво на претпријатие. Важно е да се истакне

дека конкретната примена на овие мерки може да се разликува помеѓу државите членки на ЕУ, бидејќи дека во некои држави можат да бидат во сила и дополнителни прописи или истите можат да бидат посебно прилагодени на национално ниво.